

הרה"ק רבי צבי הירש מלוקוב זצ"ל

בחודש סיון תרי"ח זרחה שמשו של הרה"ק רבי צבי הירש מלוקוב, שזכה שאבי זקנו, הרה"ק מקוצק זצ"ל, ישמש כסנדקאו בהכנסו לבריתו של אברהם אבינו.

ונקרא שמו בישראל על שם חותנו של הרה"ק רבי דוד מקוצק זצ"ל. הה"צ רבי הירש גרינוולד מאופוטשנה שנפטר בט"ז אלול תרס"ז. (א)

הרה"ק רבי צבי הירש זצ"ל גדל בחצר הקודש בקוצק במחיצת אביו הרה"ק רבי ישראל חיים זצ"ל, ובמחיצת זקנו הרה"ק רבי דוד זצ"ל, וינק מהם את תמצית שיטת קוצק ודרכה.

כל עוד חיו אביו וסבו, הסתופף בצילם, וכל הגה היוצא מפיהם הי' קדוש לו. היה המכניס והמוציא בכל הענינים החשובים שבחצר קוצק.

עם פטירת אביו, הרה"ק רבי ישראל חיים זצ"ל ב"ב סיון תרס"ו. הכתירוהו חלק נכבד מחסידי אביו לאדמו"ר והחלו לנסוע אליו לליקווא לקבל ממנו דרכי תורה ויראת ה'.

עם פרוץ מלחמת העולם הראשונה בשנת תרע"ד. נאלץ הרה"ק רבי צבי הירש זצ"ל לעקור מליקווא לוורשא, גם אז במצור ובמצוק, הנהיג את המסתופפים בצילו בעצה ובחזיון. בשנת תרע"ז עם סיום מלחמת העולם חזר לליקווא, אך הנדודים נתנו בו אותותיהם והוא נחלש והלך.

גם בשנותיו האחרונות לא פסק מהנהגת העדה בדרכו הקדושה. ועמל לחזק ולאמץ כל יהודי שבור שהגיע אליו.

וכה הם דברי בניו, בהקדמת ספרו עטרת צבי עה"ת:

"ועין בעין ראו, כי כל הגה אשר יצא מפיו קדשו הלהיב לב השומעים לעבודתו ית"ש ויתעלה".

מצב היהודים ברוסיה שנותקה אז משאר מדינות אירופה הטריד מאוד את מנוחתו. ומקורביו ראו בחוש כי אינו יכול להחזיק מעמד בצרה נוראה זו שירדה על מליוני בני עמינו.

בחורף תר"פ התחזקה חולשתו ומחלתו. וביום כ"ט שבט תר"פ החזיר נשמתו הקדושה לבוראה והוא רק כבן ס"ב שנים.

השאיר אחריו ברכה חבור בכתי"ק מה שהגיד לפני חסידיו. ונדפס בוורשא תרצ"ד ע"י בניו, ובפרט התעסק בהדפסת הספר בנו, ממלא מקומו, הרה"ק רבי משה ברוך מוולאדווי זצ"ל-ה"ד.

השאיר אחריו משפחה מסועפת בנים ובנות יראי ה' וידועי שם.

בניו היו: הרה"ק רבי יעקב דוד רב בלודמיר (חתנו היה הה"צ ר' אברהם משה מרספיש זצ"ל).

הרה"ק רבי משה ברוך, נשא את הרבנית לאה יוכבד. בת הג"ר ר' חיים דוד זילבר-מרגליות מקויל זצ"ל. כיהן פאר ברכנות הקהילות גרובובה, לוקוב וולאדובקה. מתר"פ אדמו"ר בגרובובה, נחשב גדול בתורה ובחסידות ורבים נהרו אליו. אחרי פטירת דודו הרה"ק רבי יוסף מקוצק ב"ד אדר תרצ"ח עבר לכהן במקומו כאדמו"ר בעיר קוצק. כשאת מקומו כרב בעיר גרובובה מילא בנו הרה"ק רבי מגדל.

את ספרו של אביו זצ"ל — עטרת צבי. ערך לדפוס והוסיף הקדמה נפלאה ובה דברי תורה מופלאים בפרשת המרגלים. נרצח בשמיני עצרת ת"ש בפרצובה.
הרה"ק ר' משה ברוך זצ"ל השאיר אחריו משפחה מפוארת בישראל.
בנו הרה"ק ר' מנדל. נשא את הרבנית הדסה בת הג"ר משה בלייכר ראב"ד דקרקא. מילא מקום אביו ברבנות וולדווא. נהרג עם זוגתו וחמשת ילדיהם הי"ד.
בנו הרה"ק ר' ישראל ליכוש. נשא את הרבנית שרה בתה של הרבנית של הרה"ק ר' אברהם יוסף מקוצק זצ"ל (בתו של הרה"ק ר' אלימלך מגרודזינסק זצ"ל) היה רב בקוצק. נהרג עם כל משפחתו בשבת סליחות תרצ"ט.
בנו רבי אפרים היה חתן רבי מנדל קלינר (בנו של "רבי משה ידיד'ס" מלודז').
בתו הרבנית שרה אשת הג"ר נפתלי צבי זילבר-מרגליות רב דק"ק ברנוב, הרב הצעיר דקורל.

בנו הבחור יעקב יהושע תלמיד ישיבת חכמי לובלין נפטר בשנת תרח"צ.
בנו הבחור הרשל הי"ד. תלמיד ישיבת חכמי לובלין.
בנו הבחור אביגדור הי"ד.
בנו הילד אברהם יצחק הי"ד.
בנו הילד שמעון יוסף הי"ד.

רבי אברהם מאיר, פרנס קהלת וורשא שהתפרסם בכל פולין בפעליו הרבים. אשתו מרת אסתר לבית בלאס ילדיו: רחל בריינדיל הי"ד. ורבי ישראל יעקב שליט"א. ילדיו: מרת אסתר נשאה לרבי יעקב זיסל גלענער שיחי' (והם מו"ל את הספר הנוכחי). רבי אברהם מאיר נשא את מרת שרקה פערל. ומרת חיה רחל נשאה לרבי גד משה שוורץ שיחי'.

בנו הג"ר יצחק מנחם, נשא את הרבנית מרים בתו של הגאון המפורסם רבי יוסף ענגיל זצ"ל. (ראה אודותיו בקו' התולדות שבסו"ס שארית יוסף להגר"י ענגיל ת"א תש"מ. ע' 34-5). ערך והוציא לאור כמה מספריו של חותנו הגאון זצ"ל. בהקדמת הספר אוצרות יוסף (מאמר לבנה — מאמר דוד), הביא הערה מבנו, הג"ר משה ברוך ז"ל ע"ש. (ילדיו היו: דוד, משה ברוך הנ"ל חתן הרה"ק רבי נחום מרדכי מטשורטקוב זצ"ל. ומרת חיה יוכבד).

בנו הרה"ק רבי יוסף אהרן, נולד בשנת תרנ"א, בתר"פ אחרי פטירת אביו כיהן כאדמו"ר לקהל חסידים, אשתו הרבנית מרת נחמה בת רבי טוביה עוזיאל שיפר משדליץ. ילדיהם: הרה"ג ר' מנחם מנדל הי"ד. הבחור מרדכי הי"ד. בתם ליבא שרה חנה ע"ה. (בנם דוד מורגן). בנם ישראל. בתם אסתר נשאה לרבי חיים ברוך גילרנטר. בתם מינה (ילדיה: חוה ורוזט). בתם צפורה (סיסיליה) (בתה: נחמה-ניקול).

בנו רבי מרדכי מליקווא.

בנו רבי יהושע זעליג אשתו מרת שרה בת ר' נתן ומרים כץ. ילדיהם: הגב' מגוחה ובעלה ד"ר מאיר להב. ילדיהם: יעלה ודן. נתן שחר וילדיו: אמיר, איתי ויהושע דן.

בתו מרת אסתר נשאה לרבי ארי' ליב (ליבל) ליברמן ז"ל (חתנם היה רבי מיכאל רפופורט, בנו של הרב מקעלץ זצ"ל חתנו של אדמו"ר מסלונים זצ"ל).
בתו מרת חיה נשאה להג"ר יעקב סילמן זצ"ל אב"ד פרשניצא בנו של הג"ר דוד סילמן זצ"ל מחמלניק (חתנו של הרה"ק רמ"י מאוסטרובצה זצ"ל).
בתו מרת רחל ביילא נשאה לרבי חנוך העניך הכהן לוי מקינצק — הי"ד.